

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 61 och 79 § i hälso- och sjukvårdslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att hälso- och sjukvårdslagen ändras så att det blir möjligt att beakta ändringar i indelningen i specialupptagningsområden vid beviljandet av finansiering för hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå också under den fyraårsperiod som fastställs i lagen. Enligt gällande bestämmelser betalar social- och hälsovårdsministeriet ut finansiering för hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå i form av procentuella andelar till de fem specialupptagningsområdena för fyra år i taget. Finansie-

ringsbeslutet baserar sig på hur forskningens insatsområden och målsättningar har genomförts och på forskningens kvalitet, omfattning och resultat under den föregående fyraårsperioden. Om indelningen i specialupptagningsområden ändras under fyraårsperioden måste fördelningen av finansieringen kunna ändras på motsvarande sätt för att systemet ska vara sporrande.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

MOTIVERING

1 Nuläge

I 61–64 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) föreskrivs det om statens finansiering för hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer i samarbete med specialupptagningsområdenas forskningskommittéer insatsområden och målsättningar när det gäller den hälsovetenskapliga forskningen på universitetsnivå för fyra år i taget.

För den hälsovetenskapliga forskningen på universitetsnivå beviljas statlig finansiering till specialupptagningsområdenas forskningskommittéer, som beslutar hur forskningsmedlen ska fördelas på olika forskningsprojekt. Finansieringen betalas ut till forskningskommittéerna enligt social- och hälsovårdsministeriets beslut för fyra år i taget. Ministeriets beslut baserar sig på hur forskningens insatsområden och målsättningar har genomförts och på forskningens kvalitet, omfattning och resultat under den föregående fyraårsperioden.

Samkommuner för sjukvårdsdistrikten inom ett specialupptagningsområde ska inom sitt område inrätta en forskningskommitté för hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå. Kommittén ska bestå av representanter för de olika vetenskapsområdena från verk-

samhetsenheterna inom hälso- och sjukvården i specialupptagningsområdet. Forskningskommittén beslutar på ansökan om beviljande av forskningsfinansiering inom sitt område. En kommun som är huvudman för en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården, en samkommun, ett statligt sjuksjukhus eller en serviceproducent som bestäms genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet kan ansöka om finansiering för hälsovetenskaplig forskning.

Social- och hälsovårdsministeriet tillsätter en nationell utvärderingsgrupp för den hälsovetenskapliga forskningen som består av sakkunniga. Utvärderingsgruppen har till uppgift att bedöma den hälsovetenskapliga forskningens kvalitet, omfattning och genomslag och utfallet för insatsområdena och målsättningarna för forskningen under den föregående fyraårsperioden samt att för social- och hälsovårdsministeriet lägga fram förslag om hur finansieringen av den hälsovetenskapliga forskningen på universitetsnivå ska fördelas under den följande fyraårsperioden.

Regionförvaltningsverket betalar varje månad forskningsfinansiering till specialupptagningsområdets forskningskommitté, som betalar finansieringen vidare till dem som genomför projekten.

I 79 § i hälso- och sjukvårdslagen föreskrivs det om fördelningen av finansiering för hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå under övergångsperioden 2012–2015. Lagens 61 § och 63 § 2 mom. tillämpas från och med den 1 januari 2012 när det gäller forskningsfinansiering. Social- och hälsovårdsministeriet beslutar om fördelning av forskningsfinansieringen mellan specialupptagningsområdena 2012–2015 utifrån antalet publikationspoäng räknat som procentandelar av de tre föregående år från vilka publikationsuppgifter finns att få. Finansieringsbeslutet baserar sig på publikationspoängen för 2008–2010.

Social- och hälsovårdsministeriet fattade ett beslut i ärendet den 15 februari 2012. Enligt beslutet fördelas den finansiering som i statsbudgeten varje år reserveras för ändamålet under fyraårsperioden 2012–2015 som följer: specialupptagningsområdet för Helsingfors universitetssjukhus 36,4 procent, specialupptagningsområdet för Åbo universitetssjukhus 16,0 procent, specialupptagningsområdet för Tammerfors universitetssjukhus 20,3 procent, specialupptagningsområdet för Kuopio universitetssjukhus 14,2 procent och specialupptagningsområdet för Uleåborgs universitetssjukhus 13,1 procent.

I 7 och 9 § i lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) fastställs sjukvårdsdistriktet och konstateras det att landet för ordnande av högspecialiserad sjukvård utom i sjukvårdsdistrikt även indelas i specialupptagningsområden. Till varje specialupptagningsområde hör ett sjukvårdsdistrikt med ett universitet som ger läkarutbildning. Genom förordning av statsrådet utfärdas enligt lagen bestämmelser om vilka specialupptagningsområdena är och om vilka sjukvårdsdistrikt som hör till ett visst specialupptagningsområde. Fram till utgången av 2012 fastställdes specialupptagningsområdena genom statsrådets beslut om specialansvarsområden inom den specialiserade sjukvården (1077/1989). Den 13 december 2012 utfärdade statsrådet en förordning om specialupptagningsområden inom den högspecialiserade sjukvården (812/2012). Förordningen trädde i kraft vid ingången av 2013. Enligt förordningen hör Vasa sjukvårdsdistrikt till specialupptag-

ningsområdet för Åbo universitetssjukhus efter att tidigare ha hört till specialupptagningsområdet för Tammerfors universitetssjukhus.

I de bestämmelser om finansiering för hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå som ingår i hälso- och sjukvårdslagen har hänsyn inte tagits till situationer där indelningen i specialupptagningsområden ändras under fyraårsperioden.

2 Föreslagna ändringar

Social- och hälsovårdsministeriet fattar beslut om fördelningen av finansiering för hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå i form av procentandelar till de fem specialupptagningsområdena för fyra år i taget. Det föreslås att till 61 § fogas en bestämmelse enligt vilken ändringar som görs i indelningen i specialupptagningsområden under fyraårsperioden ska beaktas vid fördelningen av finansiering för hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå mellan specialupptagningsområdena. Bestämmelsen gör det möjligt att under fyraårsperioden ändra ministeriets beslut för fyraårsperioden på grund av ändringar i områdesindelningen. Ändringen möjliggör att forskning som bedrivits vid en enhet inom hälso- och sjukvården trots att områdesgränserna ändras gynnar området i fråga när det gäller fördelningen av finansiering för hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå.

Hälso- och sjukvårdslagens 79 § gäller övergångsperioden 2012–2015. Det föreslås att till bestämmelsen fogas ett omnämnande om att ändringar som under övergångsperioden görs i indelningen i specialupptagningsområden ska beaktas när finansiering fördelas mellan specialupptagningsområdena. Bestämmelsen möjliggör att ett beslut om procentuell fördelning av finansiering för hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå som social- och hälsovårdsministeriet fattat med stöd av 79 § kan ändras på grund av ändringar i specialupptagningsområdena. De publikationspoäng som Vasa sjukvårdsdistrikt fått 2008–2010 beaktas då inom specialupptagningsområdet för Åbo universitetssjukhus i stället för inom specialupptagningsområdet för Tammerfors universitets-

sjukhus. Publikationspoängen för de olika områdena räknas då till godo för området i fråga vid fördelningen av forskningsfinansiering.

3 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inga konsekvenser för statsfinanserna. Finansieringen för hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå betalas under moment 33.60.32 i statsbudgeten. År 2013 har 31 miljoner euro reserverats under momentet. I ramarna för statsfinanserna 2014–2017 har 30 miljoner euro reserverats under momentet.

Ändringen inverkar på de procentuella andelar som specialupptagningsområdena får. Att Vasa sjukvårdsdistrikt överförs från specialupptagningsområdet för Tammerfors universitetssjukhus till specialupptagningsområdet för Åbo universitetssjukhus ändrar på den procentuella andel av finansieringen som Tammerfors och Åbo får, på så sätt att det finansiella bidraget till specialupptagningsområdet för Tammerfors universitetssjukhus sjunker från 20,3 procent till 18,0 procent och att det finansiella bidraget till specialupptagningsområdet för Åbo universitetssjukhus stiger från 16,0 procent till 18,3 procent. Ändringen inverkar på fördelningen av forskningsfinansiering mellan specialupptagningsområdena 2014 och 2015. I och med att det i ramarna för statsfinanserna har reserverats 30 miljoner euro för 2014 och 2015 blir effekten 690 000 euro per år.

Motsvarande situation uppstår om indelningen i specialupptagningsområden under övergångsperioden ändras på nytt före utgången av 2015. De publikationspoäng som

det område som överförs har fått 2008–2010 beaktas efter överföringstidpunkten enligt den nya områdesindelningen.

Ändringen i 61 § i hälso- och sjukvårdslagens möjliggör att ministeriets beslut om fördelning av finansiering kan ändras även efter övergångsperioden. Den nationella utvärderingsgruppen för den hälsovetenskapliga forskningen slår fast kriterierna för utvärdering av forskningen och lägger fram sitt förslag om hur forskningsfinansieringen ska fördelas. Förslaget baserar sig på forskningen under den föregående fyraårsperioden. Den nationella utvärderingsgruppen har ännu inte tillsatts och grunderna för utvärdering av forskningen har inte slagits fast, men bestämmelsen möjliggör att ändringar i områdesfördelningen under fyraårsperioden tas i beaktande vid fördelningen av finansiering.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. Under beredningen har sjukvårdsdistrikten hörts. Alla som gav utlåtande förordade förslaget.

5 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2014. Avsikten är att de ändrade bestämmelserna ska tillämpas första gången vid fördelningen av den finansiering som reserveras för hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå under moment 33.60.32 i statsbudgeten för 2014.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av 61 och 79 § i hälso- och sjukvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) 61 § 2 mom. och 79 § 3 mom. som följer:

61 §

*Finansiering av hälsovetenskaplig forskning
på universitetsnivå*

För den hälsovetenskapliga forskningen på universitetsnivå beviljas statlig finansiering till specialupptagningsområdenas forskningskommittéer, som beslutar hur forskningsmedlen ska fördelas på olika forskningsprojekt. Finansieringen betalas ut till forskningskommittéerna enligt social- och hälsovårdsministeriets beslut för fyra år i taget. Ministeriets beslut baserar sig på hur forskningens insatsområden och målsättningar har genomförts och på forskningens kvalitet, omfattning och resultat under den föregående fyraårsperioden. Om indelningen i specialupptagningsområden ändras under fyraårsperioden ska den ändrade områdesindelningen beaktas i social- och hälsovårdsministeriets beslut.

79 §

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagens 61 § och 63 § 2 mom. tillämpas från och med den 1 januari 2012 när det gäller forskningsfinansiering. Social- och hälsovårdsministeriet beslutar dock om fördelning av forskningsfinansieringen mellan specialupptagningsområdena 2012–2015 utifrån antalet publikationspoäng räknat som procentandelar av de tre föregående år från vilka publikationsuppgifter finns att få. Om indelningen i specialupptagningsområden ändras före utgången av 2015 ska den ändrade områdesindelningen beaktas i social- och hälsovårdsministeriets beslut.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 27 juni 2013

Vid förhinder för statsministern, utrikesminister

ERKKI TUOMIOJA

Omsorgsminister *Susanna Huovinen*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av 61 och 79 § i hälso- och sjukvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) 61 § 2 mom. och 79 § 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

61 §

*Finansiering av hälsovetenskaplig forskning
på universitetsnivå*

För den hälsovetenskapliga forskningen på universitetsnivå beviljas statlig finansiering till specialupptagningsområdenas forskningskommittéer, som beslutar hur forskningsmedlen ska fördelas på olika forskningsprojekt. Finansieringen betalas ut till forskningskommittéerna enligt social- och hälsovårdsministeriets beslut för fyra år i taget. Ministeriets beslut baserar sig på hur forskningens insatsområden och målsättningar har genomförts och på forskningens kvalitet, omfattning och resultat under den föregående fyraårsperioden.

79 §

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagens 61 § och 63 § 2 mom. tillämpas från och med den 1 januari 2012 när det gäller forskningsfinansiering. Social- och hälsovårdsministeriet beslutar om fördelning av forskningsfinansieringen mellan specialupptagningsområdena 2012–2015 utifrån antalet publikationspoäng räknat som procentandelar av de tre föregående år från vilka publikationsuppgifter finns att få.

Förslagen lydelse

61 §

*Finansiering av hälsovetenskaplig forskning
på universitetsnivå*

För den hälsovetenskapliga forskningen på universitetsnivå beviljas statlig finansiering till specialupptagningsområdenas forskningskommittéer, som beslutar hur forskningsmedlen ska fördelas på olika forskningsprojekt. Finansieringen betalas ut till forskningskommittéerna enligt social- och hälsovårdsministeriets beslut för fyra år i taget. Ministeriets beslut baserar sig på hur forskningens insatsområden och målsättningar har genomförts och på forskningens kvalitet, omfattning och resultat under den föregående fyraårsperioden. *Om indelningen i specialupptagningsområden ändras under fyraårsperioden ska den ändrade områdesindelningen beaktas i social- och hälsovårdsministeriets beslut.*

79 §

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagens 61 § och 63 § 2 mom. tillämpas från och med den 1 januari 2012 när det gäller forskningsfinansiering. Social- och hälsovårdsministeriet beslutar *dock* om fördelning av forskningsfinansieringen mellan specialupptagningsområdena 2012–2015 utifrån antalet publikationspoäng räknat som procentandelar av de tre föregående år från vilka publikationsuppgifter finns att få. *Om indel-*

_____ *ningen i specialupptagningsområden ändras
före utgången av 2015 ska den ändrade om-
rådesindelningen beaktas i social- och hälso-
vårdsministeriets beslut.*

_____ *Denna lag träder i kraft den 20 .*